

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 35.

V Ljubljani, v ponedeljek 13. februarja 1888.

Letnik XVI.

Proti nespameti borijo se še bogovi zastonj.

Ta izrek starodavnih paganskih Grkov vsiljuje se nam nehoté v spomin, ko premotravamo razne napore proti kneza Liechtensteina šolskemu načrtu, in ni brez pomena. „N. Fr. Pr.“ prinesla je 8. t. m. resolucijo dunajskih mestnih učiteljev proti verski šoli in govor g. dr. Emanuela Hannaka, vodje mestne učiteljske pripravnice na Dunaji, v katerem se ta vzgojitelj krščanske mladine z vso svojo učiteljsko modrostjo zaganja proti najveljavnejšim konservativnim možem in vsemu krščanstvu. Že ime tega vzgojevalca mladine kaže, da bi utegnil biti iz Abrahamovega rodu, a tega za gotovo ne vemo, pač pa dobro vemo, da se tega dr. Em. Hannaka zgodovina rabi v vseh razredih po avstrijskih c. kr. učiteljskih pripravnicah kot učen predmet. Toda o delu samem povemo malo kasneje kaj več, da se razvidi, kako se vzbujajo po njem v izobraževalcih naše mladine avstrijska čutila, za danes se nam je pečati le z duhom, kakoršen navdaja tiste požidovljene - brezverske učitelje, ki se oglašajo v toliki množini proti vpeljavi verske šole. Kot podlaga služi nam naj sklep nadliberalne koroške učiteljske zveze, kateri je izjavil njen odbor dne 2. t. m., dasi nič novega ni, ampak je vedno jedno in isto ponavljanje fraz, kakoršno s prav redkimi spremembami besed slišimo pri vseh židovsko-liberalnih zastopih.

Sklep omenjene učiteljske zveze se pa tako-le glasi: „Koroška učiteljska zveza smatra v kneza Liechtensteina in njegovih tovarišev šolskem načrtu poskušnjo, premakniti namen vzgojevanja, najbridkeje oškoditi ljudsko omiko, potisniti sedanjo avstrijsko šolo na stopinjo nekdanje konkordatske šole in spremeniti učitelje v neomejene podložne duhovenstva. Koroška učiteljska zveza izreka tedaj na tem pogubonosnem poskušnji svoje najgloblje pomilovanje ter se zavaruje

odločno proti očitaniu od šolstvu so-vražne strani, kakor bi delovala sedanja šola za razkristijanovanje.“ No, manjka tu le še izraza „naprava izrepati bebee“ (Verdummungs-Anstalt), kakor sploh nazivlje židovsko-liberalna predrznost vse verske, osobito katoliške zavode, pa bi bila v tej resoluciji spojena vsa modrost nasprotnikov verske šole. Moderna šola pa res zná; pri vsaki besedi se ji kaže praznота verske vzgoje in utrjuje nam prepričanje, kako absolutno potrebna bi jej ta bila. Kolikor besedi, toliko zvijač in neresničnosti. Pa, saj stvarnih razlogov proti verski šoli je pri ljubeznjivih nasprotnikih iskati zastonj, vedno so sto in stokrat pogrete in ovržene nesmisli.

Za časa neomejenega liberalnega gospodstva vsejalo se je z brezversko šolo pri nas pogubonosno seme. Vzrastel nam je rod, katerega ne teži več prenatana in preostra vestnost, ki se ne zmeni več za samotno življenje, ne išče več plačila v večnosti, pač pa v neomejenem vživanju in lahkomisljenosti, morda bolj kakor je ljubo njim, ki imajo vladati posamezne družine, soseske in dežele. In ta častni rod je deloma seme novodobne šole. Ne trdimo, da je učiteljstvo namen imelo sprijati kri mladine, ali da jo je vedoma zbegalo in končalo. Nikakor ne. Učiteljstvo je samo storilo na malih to, kar se je storilo popred na njem. Učiteljstvo ni spoznalo drugih bogov, kakor za kakoršne se je vzgojevalo po učiteljskih pripravnicah. Večina vstopila je čez prag učiteljskega vseučilišča z vero svojih očetov in mater v srcu, kakoršno so sprejeli od svojih bogoljubnih domačih. V prostorih učiteljskih izobraževališč pa se je bilo jeklo že razbelilo, da so se z njim zadušile verske bajke v njihovem srcu. Mesto verskih čutil vcepali so se jim nerazumljivi modroslovni in pravoslovni Kantovi, Brehmovi, Darwinovi in Hegelovi nazori itd., da so se nesrečni dobro vklepati morali kje drugje, da v brezverstvu vrtoglavi niso postajali.

Učiteljski pripravniki morali so tekališče pretekati, ki mora najčvrstejšemu večkrat zapirati sapo. Pot je bila grudasta in silne ovire, treba je bilo

skakati čez globoke rove in visoko ozidje. Ako si je kdo pri tem vrat zlomil, nihče se ni zanj zmenil, ako je pri svojem težavnem delu propadel, nihče ga ni pomiloval. To je pa tudi vzrok, da so tisti, ki so srečno učiteljišče zapustili, z nekakim ponosom, bolje ošabnostjo podajali se na svoje službe. Novemu odgojitelju mladine je ves svet na stečaj odprt, vsaj tako si je domišljeval v svoji mladosti, pa kmalu je sprevidel, kako razne so zapreke v človeškem življenju, na katero se nikdar ni pripravljaj v svojem odgojevanju. Učitelj ni kriv, če se mu je nekaka plitva vedljivost („ex omni aliquid, ex toto nihil“) vcepila v glavo, srce pa je ostalo brez verskega blažila. Učitelj ni kriv, če je Ikaru enak postal, ki je k solncu zletel, pa padel na zemljo. Učitelj ni kriv, da se išče kot ljubeznjiv, koristen in obče čislán ud družbe, ali ogiblje povsod pred njim kot kakim zdražbljivcem. Učitelj je tako vzgojen. Ne trdimo, da bi bilo vse učiteljstvo v Avstriji tako, osobito pri nas so častni možje, ki se zavedajo svoje vzvišene naloge in veliko delujejo v blagor človeštva povsod, a povemo pa tudi naravnost, da se nam čudno zdí, zakaj se ravno med mlajšimi tudi takih ne manjka, ki so do pičice enaki tistim „anticurées“ — proti-župnikom na Francoskem v preteklem stoletju, katerim je minister Goblet, dasi nekatoličan, reči moral, da jim hoče izpodnesti tla, da vedne prepirljivce odpravi.

Pri razumnih ljudeh moramo si vselej misliti, da jih vodijo tudi vselej razumni nameni, če prav ne vselej tudi pravni in pravi. Očetje sedanjega šolstva so bili razumni možje, njih namen tedaj gotovo ni mogel biti iz svojih učiteljev narejati kaka strašila, marveč moralo bi jim na tem biti, da bi si njihovi gojenci ljubezen ljudstva pridobivali.

Ker sta pa bivša Hasner in Lemayer bila sicer dobra jurista, pa slaba pedagoga in nista poznala ljudskih potrebščin, zmotila sta se v celem svojem zistemu. Mislila sta: učitelj ne more nikdar biti dosti izučen, — pa ravno to je bila glavna napaka, katera silno stane sedanje šolstvo. Učitelj si ravno tako lahko glavo preobloži, kakor si želodec

LISTEK.

Odprto pismo slavnemu upravništvu.

Sicer je običajno, da se v pismih tu v pritličji čitajo le naslovi: Gospod vrednik, velečenjeni gosp. vrednik, slavno vredništvo itd. Meni pa je prišlo na misel: zakaj bi se tudi slavnemu upravništvu ne moglo ali ne smelo kaj pisati tu pod črto? Zlasti „Slovenčevemu“ je treba katero povedati, ker se je minoli mesec tolikokrat oglaševalo tam na zadnji strani. Odtod se je moglo zvedeti, kako nekateri naročniki polovičarski plačujejo. Marsikdo plača polovico še za nazaj, polovico pa za bodoče leto. Tu pa tam se kdo tudi prav čedno zmoti, bodisi na škodo svojo, bodisi na škodo dnevnikovega izdajatelja. Vsem takim je treba reči pojasniti z natančnimi številkami na zadnji strani.

A tudi na prvi strani se je oglašalo slavno upravništvo. Še celó pred obligatni uvodni članek ali deželno-zborsko poročilo se je postavilo parkrat s svojimi kratkimi opomini. Zlasti enkrat je bil opomin precéj, dejalbi, trpek in britek za tiste narodnjake, ki bi bili radi naročniki, ne pa tudi

plačniki. Slavno upravništvo jim je do desetega napovedalo nekakošen „ultimatum“.

Dovoli naj mi slavno upravništvo, da mu jaz dam v pričujočem pismu poseben nasvèt, kako naj v prihodnje enkrat za vselej konec stori zakasnelim ali celó prezrtim plačilom. „Recept“ moj je angleškega izvira. Megleni „kramarji“ se dobro razumejo na denar, vedó tudi kmalu poiskati sredstvo, kako si ga zagotoviti. O tem svedoči nastopni čin upravništva (ali vredništva) nekega dnevnika.

Oskrbnik graščine Tory je bil že dlje časa na dolgu z naročnino. Izdajatelj lista ga je že večkrat opomnil po upravništvu, da dolguje še za toliko četrtletij; toda zaman so bile vse besede. Slednjič vendar obljubi, da drugi dan pošlje denar ter pripomni: „Ako jutri denarja ne prejmete, morete biti zagovljeni, da sem umrl.“

Drugi dan preteče, denarja pa ni. Ko tretji dan oskrbnik začne pri zajutru list čitati, preseneti ga na prvi strani postavljena vest: „Globoko užaljeni naznanjamo, da je umrl gosp. James Bacon, oskrbnik graščine Tory.“

Za tem naznanilom je sledil kratek životopis njegov, v katerem se častno omenja mnogih dobrih

lastnosti pokojnikovih. Na konci pa je bilo pristavljeno, da je pokojnik imel tudi neko žalostno napako, to namreč, da ni točno plačeval.

Oskrbnik naglo popusti svoj zajutrak in hiti od jeze peneč se k vredništvu. Na poti ga srečavajo mnogi znanci. Toda čudno! Noben ne obstane pred njim, da bi se začudil, ko ga vidi še živega. Saj so vendar že vsi čitali zadnjo številko; ali jim je bilo mar tako malo na njem ležeče, da se za njegovo naznanjeno smrt še nobeden ne zmeni ne? Take vznemirjajoče misli se mu podé po vroči glavi.

Vrednik ostrmi nad vstopivšim oskrbnikom: „Kakó, gospod oskrbnik, jaz sem menil, da ste umrli?“ — „Umrli! Kako ste prišli do tega?“ — Vrednik: „Ali nam mar niste sami rekli —?“ — „Aha, že vem. Tukaj je moj denar; glejte pa tudi, da naznanilo prekličete še danes!“ — „Gospod oskrbnik, ne bo potreba“ odvrne vrednik bladnokrvno, „saj je to stalo samo v Vašem izvodu.“

Oskrbnik je živel še marsikatero leto, toda do konca svojega življenja je naročnino plačeval redno.

No, gospóda „Slovenčeva“, oziroma sl. upravništvo, ali bi Vam ne kazalo poprijeti se takega angleškega sredstva?

Tine Balant.

pokvari. Oboje pa moralo bi se po možnosti odstraniti. Kakor skušnja uči, da se več ljudi zaradi preobilnega vžitja pokonča, kakor radi zmernega, tako tudi mladina veliko več trpi vsled obilice učiteljeve vedljivosti, kakor njegovega pohlevnega, pa temeljitega znanja. Učeni vzgojitelj mladine bil bi lahko za ljudsko šolo največja nesreča. Najboljši učitelj bil bi tak, katerega znanje bi primerno bilo potrebščinam njegovim. Ljudski učitelj mora poglavitne potrebe ljudskega poučenja kar je najbolj mogoče poznati in si najbolj metodo prisvojiti, da svojo vednost mladini proda. Dandanes pa so srednje šole odveč postale vseučilišča, ljudske pa srednje, kjer se vsak učitelj s svojim znanjem nekako ponašati hoče. Proč s tako vedljivostjo, mladini naj se daje to, kar prebaviti more, kar je odveč, utegne imeti nesrečne posledke, in potrebno se ne doseza.

Nič ni bolj naravnega, kakor da mlad človek bodisi vsled svojega nagona, ali iz nečimernosti, ali napačne vneme ali krive ljubezni vse svoje znanje in vedljivost mladini vcepiti hoče. Nič ni bolj naravnega, kakor da učitelj, ki ima veselje do skrivnosti naravoslovja, otrokom vso svojo površno vedljivost prodati namerava, ne gledé na to, da pri vsem tem zastajajo sicer potrebne reči. Ni dvomiti nad tem, da bo de učitelj, ki je zgrešil svojo akademično pot, zgodovinske probleme svojim otrokom natančneje skušal podajati ter jim marsikje več povedati si prizadeval, kakor je za tako mladež potrebno.

Da k gmotni škodi večkrat še dušna prihaja, zakrivila je liberalna vlada s tem, da je učiteljstvu napačno, ali vsaj dozdevno napačno pot odkazala, katera je naravnost nasprotna vsemu mišljenju in običajem ogromne večine prebivalcev. Tu nič ne veljajo znane fraze o pridobitvi in napredku 19. veka; treba je računati z dotičnimi faktorji ljudstva in toliko bi se vendar zgodovina morala poznati, da je nemogoč obstanek človeštva brez vsake pozitivne vere, kakoršna je, žal, edino šola še v Avstriji. V šoli se uči še n. pr. Dr. Emanuel Hannakova zgodovina, če tudi vlada konservativno ministerstvo grofa Taaffe-ja. Še celo zgodbe sv. pisma iz državne zaloge se rabijo, iz katerih je prejšnja liberalna vlada izbaciti velela vse, kar količkaj spominja na nadnaravno vladanje človeštva.

Naj bi se vendar potrudil Dr. pl. Gautsch, malo pogledati v zgodovino, kakoršna se uči na naših c. k. učiteljskih izobraževališčih. Morda bi našel potem v novjšem zvezku Dr. Hannakove zgodovine, da se je Ferdinand II. krvavo maščeval nad svojimi podložniki, da je prostoizdarstvo nedolžna družba ljudi, ki človeštvu zgolj dobrote delé. Morda bi našel, da je vpeljal Josip II. koristne in ljudomile preosnove v kazenskem oziru, in da je nekoliko nazaj bil Leopold I. prav slab in pomilovanja vreden gospod.

Gotovo gojijo učitelji patrijotična in dinastična čutila, toda po svoje, ali bolje tako, kakor so vzgojeni bili n. pr. po Hannakovem navodu. Bog varuj, da bi nameravali s tem kak kamen vreči na učiteljstvo! Pred dvajsetimi leti hotel se je učitelj v nekakega protizupnika preustrojiti, rabiti se po svojem smislu za časa volitev, novodobni učitelj imel bi pridobiti deželo za liberalizem; učitelj je ubogal, toda druge šege, drugi časi. Sad požidovljenih šol ima ljudstvo pred očmi, ali če se že hoče, tako v želodec, da tudi tu veljajo pesnikove besede v Viljemu Tellu: „Proč iti moraš, iztekla se je ura tvoja!“ Brezverska šola se mora za vernih starišev otroke umakniti verski šoli. To mora priti, naj bo liberalno upitje še toliko. „Druga ljudstva, drugi časi!“

— eki.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 10. februarja.

(Konec.)

Po nasvetu poljskega poslanca Romaszkana se sprejme konec razprave in predsednik opominja vpisane govornike, naj izberó glavna govornika. Izbrana sta bila Neuwirth in najnovejši mladočeški poslanec Herold, čigar govor je med levičarji vzbujal pogoste in burne ugovore. Zlasti so ropotali, ko je trdil, da nemško-avstrijska zveza, kakoršno si oni mislijo, ponižuje Avstrijo, da naše cesarstvo ni nemško in nikdar ne bo, dokler bode večina njegovih narodov slovanska. Velik hrup je tudi nastal, ko je dr. Herold rekel, da imajo po-

samezne nemške dežele veliko večjo avtonomijo, kakor mi; čuli so se klici, da to je bilo nekdanj, sedaj pa ne, in ko je rekel govornik, da bi si za Češko želel tako avtonomijo, kakoršno ima Saksonska, nastal je tak šunder, da je predsednik zvonil in zvonil, predno se je vrisč zopet polegel.

Neuwirth je tudi pri tej priliki pokazal svojo strupeno zlobnost, ki na vse strani zbada in popada. V jako obširnem govoru je najprej prijemal ministerskega predsednika zaradi njegovih opazk, češ, da ga imenujejo avstrijskega Bismarcka, da se pa vpraša: kako bi bil v enakih okoliščinah govoril pravi avstrijski Bismarck. Za njim se je obračal proti mladočeškemu poslancu Heroldu in mimogredé omenjal, da avstrijski cesar je po naključju tudi kralj češki in da Avstrija na Češkem še nima zavezne vlade, kakoršno ima nemški cesar na Saksonschem. Poslanec Lažansky je pri teh besedah zaklical: oho, le po naključju?! Dr. Russ pa mu je ugovarjal: Ali je mar to po Lažanskem postal? Gledé trgovskih razmer je Neuwirth, ki se ponaša s svojo gospodarsko védo, trdil, da se splošno trgovstvo pri nas tudi brez trgovskih pogodb ni zmanjšalo, ampak se še povikšalo, in da se je z ozirom na Nemčijo le v tem spremenilo, da kolonijalno blago sedaj prihaja čez Trst, nekatere domače reči pa, zlasti moka, čez Reko odhajajo v severne dežele. Dr. Russ je govorniku ugovarjal, da to ni res, pa Neuwirth mu je rekel, naj ga zavrne, ako more. Russ je obljubil, da bo de pri-
lično to storil.

Ko je Russ izgovoril, sledila je cela vrsta dejanjskih popravkov. Türk je Neuwirtha zavračal, da sicer ne pridelujemo toliko, kolikor potrebujejo na Nemškem, da pa vendar veliko izvažamo; Bareuther je ministrn oponašal, da je imel pred očmi ministerstvo Taaffe št. 2, ki z Andrassyjem nikdar ni poslovalo, Knotz pa je Chlumeckiju dokazoval, da je njegov predlog posledica narodnega programa vseh nemško-narodnih oddelkov, da pa Chlumecky k njim ne pripada.

Predsednik je opominjal govornike, naj se držé dejanjskih popravkov, ker dozda še ni slišal nobenega takega popravka, toda zastonj.

Grof Lažansky je Neuwirthu odgovarjal, da avstrijski cesar ni po naključju kralj češki, ampak vsled izvolitve dné 24. oktobra 1526, vsled obostranskih pogodb in po milosti božji. Tega prepričanja so ž njim vsi prebivalci kraljestva češkega in njegovih sodežel. Neuwirth je Lažanskemu očital, da ga ni menda prav umel, Menger pa ga je poučeval, da naše državno pravo ne pozná sodežel češkega kraljestva.

Ura je bila že četrt na pet; zadnjo besedo je imel poročevalec Švegelj; ali predsedniku se je samemu zdelo preveč, da bi poročevalec govoril; sam od sebe pa seje vendar ni hotel skleniti. Zato je vprašal, ali hoče kdo morebiti predlagati konec seje? Levičarski poslanec Pernerstorfer se ga usmili in predlaga konec seje. Predsednik je pripravljen tej želji ustreči, vendar pa ga vpraša, je li zadovoljen s tem, da se rešijo še nekateri predlogi v prvem branji, pri katerem se ni nadejati nobenih razprav? Pernerstorfer pravi, da nima nič proti temu, ker se je le bal, da bi poročevalec ne govoril še kako poldrugo uro. Na to sta se zakona gledé naklade na žganje in na pivo izročila posebnemu odseku, dr. Fuss pa je še prečital neko interpelacijo poslanca Bendla in tovarišev, v kateri naučnega ministra vprašajo, hoče li skrbeti, da bode občina Schüttenhofen na Češkem v krajni šolski svét volila nemške zastopnike? Ob polu petih bil je konec seje.

Danes je res poročevalec baron Švegelj čez eno uro govoril, potem pa je bila trgovinska pogodba potrjena in se je pričela razprava o severni železnici in ostrovschem premogu. Govorila sta poslanca Deršatta in Pattai, in sedaj govori Heilsberg. Posebno izvrstno je govoril Pattai, ki je med drugim hudo šibal Rothschilda in ponavljal besede Steinove, da so petrolejski čistitelji sami goljufi. Poslanec Schönerer mu je segel v besedo in rekel: Vse eno je postal „hoffähig“! Ko je Pattai končal, donela mu je burna pohvala, g. predsednik pa je njega in Schönererja zaradi gori omenjenih izrazov pokaral.

Reč bo danes dovršena; drugega namena razprava seveda nima, kakor da se vladi daje nekoliko pod nos. Predloga namreč pri takih razpravah ni mogoče nobenega staviti.

Prihodnja seja bo še le v četrtek, 16. t. m., jutri pa bo zborovala gospodska zbornica.

Odgovor trgovinskega ministra na interpelacije gledé ostrovskega premoga in severne železnice.

(Konec.)

Družbi sme po § 8. drugi odstavek imenovane pogodbe dovoljevati znižane cene v obliki refakcij (povračil), ki pa se morajo vedno objavljati po veljavnih določbah. Le-to povdarja tretji odstavek pogodbe, da se znižani tarifi ne smejo dovoljevati posameznim razpošiljateljem ali podjetnikom.

Iste določbe so v pogodbi z dné 1. jan. 1886 v §. 22., da mora družba vsem razpošiljateljem dovoliti znižane cene pod enakimi pogoji, kakor jih je dovolila posameznikom.

Odlok trgovinskega ministra z dné 9. maja 1879 izrečno priznava, da se sme železnici dovoliti refakcija pri prevoznji za njene upravne namene.

To načelo je domačim premogokopom zelo olajšalo prodajo; in nadzorovalne oblasti so se vedno ravnale po tem načelu, kateremu se doslej še ni ugovarjalo. Torej tudi ni utemeljena misel v neki interpelaciji, da je severna železnica ravnala protipostavno. Tudi se ne vjema z resnico, kakor trdi neka druga interpelacija, da se refakcija ni vedno objavila. Uprava severne železnice je sicer prosila glavno vodstvo, naj se refakcija ne objavi. Ko pa sem stvar preiskal in se prepričal, da se po odloku trgovinskega ministerstva z dné 31. dec. 1879 ne more izpolniti želja uprave, naznanil sem dné 17. januarja t. l. glavnemu vodstvu, naj odbije dotično prošnjo, in refakcija se je objavila po ukazu trgovinskega ministerstva dné 26. jan. t. l.

Interpelacije tudi povdarjajo, da vsled dovoljene refakcije trpi škodo državni zaklad. Ta trditev ni utemeljena.

Severna železnica je določila za pošiljatve čez Dunaj 26 kr. per 100 kg., kar je res jako malo, ker pride povprek 0-932 kr. na kilometer od tone. Ali take cene dovolile so se že večkrat. Vendar se ni treba bati, da se zniža ta enotni postavek do lastnih stroškov, ker železnice pri kartelnih pogodbah znižujejo enotne postavke celó na 0.8 kr. za kilometer od tone s prepričanjem, da jim ostane še čist dobiček. Ker so bile imenovane prevoznje mogoče le vsled znižanih tarifov, gotovo se ne more trditi, da imajo država ali delničarji severne železnice posebno škodo.

Mislím, da sem dokazal, da se postopanje severne železnice v tej stvari ne more grajati, akoravno o tem sodijo različno.

Vlada tudi po pogodbah in postavah ne more odločilno vplivati na prodajo potrebnih stvari za južno železnico. Visoka zbornica sama lahko presodi, ali more državna oblast v tej stvari z uspehom kaj zapovedati. Visoka zbornica se je po mojem pojasnilu gotovo prepričala, da je vlada v tem oziru storila svojo dolžnost. Vlada je s svojim vplivom kolikor móči olajšala velika nasprotja kupčijskih interesov v tej stvari. Da trud vladne oblasti ni bil brezuspešen, dokazujejo tudi imenovane številke.

Visoki zbornici morem tudi naznaniti, da so se pričele obravnave, po katerih bodo ostrovske jame prepustile 250.000 meterskih stotov južnim premogovim jamam, primerno vrednosti 400 do 450.000 meterskih stotov rujavlega premoga, ako se povoljno zniža cena.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. februarja.

Notranje dežele.

Vsi avstrijski krogi se živo zanimajo za razposlano prošnjo gledé *verske šole*. Iz najraznejših krajev celega cesarstva dohajajo dunajskemu osrednjemu odboru pisma, naj pošlje nove póle, ker primanjkuje prostora za velikansko število podpisov.

„N. Fr. Pr.“ navaja glavne tri točke *avstrijsko-italijanske pogodbe*, koja je podpisala tudi Nemčija. Te so bajé: 1. Avstrija ostane dobrohotno nevtralna v slučaju italijansko-francoske vojske. 2. Isto tako mora postopati Italija v slučaju vojske med Avstrijo in Rusijo. 3. Gledé na te določbe se dalje zavezuje Avstrija, da bo po svojih móčeh podpirala italijanske koristi v Sredozemskem morji in da ne bode ničesa ukrenila na balkanskem polutoku, dokler se ne sporazume v tem oziru z Italijo.

Na dunajskem vseučilišču otvorili se bodo dve novi stolici, in sicer za avstrijsko-državno in za avstrijsko-ustavno pravo. Kakor se čuje, imenovana bode ta namen profesorja Lustkandl in Jellinek.

Stališče *ogerskega pravosodnega ministra* Fabinyja je neki zelo izpodkopano.

Vnanje države.

Povodom petdesetletnice *papeža Leona XIII.* priredila so vseučilišna društva „Aenania“, „Ottonia“, „Alemania“ in „Saxonia“ v Monakovem sijajno veselico. Navzoči so bili: Nj. Visokosti princ Ludovik (postavni kralj), princ Ruprecht, princ Ludovik Ferdinand, princ Alfonz in vojvoda Ludovik; uditor papeževga poslanstva, msgr. Guidi, predsednik gospodske zbornice, pl. Ow, vseučilišni profesorji in ogromno število drugih odličnjakov. Po slavnostnem govoru cand. jur. Rumpfa, prečital je msgr. Guidi brzojav papeža Leona XIII.: „Sv. Oče blagoslovlja katoliško dijaštvo monakovega vseučilišča in prosi Boga, naj obilo poplača njihovo ljubezen in udanost do božjega namestnika na zemlji.“ — „Vaterland“ objavlja dopis: Za časa mojega bivanja v Kolumbu na otoku Ceylonu imel sem priložnost videti, s kako udanostjo in pobožnostjo so praznovali domačini, Singalezi in Tamili, papežovo petdesetletnico. Kakor pri nas o sv. Rešnjem Telesi z brezami, takó so bile tukaj ulice obsajene s palmami in raznobojnimi krotoni. Po celem mestu so vihrale papeževe zastave ter so bile na mnogih krajih razobešene podobice sv. Očeta. Tudi napisi v obilem številu so proslavljali cerkvenega poglavarja. Ob 9. uri dopoldne pričakovala je velika množica ljudi pred cerkvijo, ki še ni popolnoma dodelana, prihod obče priljubljene nadškofa. Cele procesije otročičev so korakale za papeževimi zastavami v cerkev k službi božji. Mlade deklice bile so belo opravljene in prepasane z rumenimi trakovi. Zvečer je bilo mesto divno razsvetljeno.

Srbska radikalna stranka je postavila po vseh 156 volilnih okrajih svoje kandidate. Garašaninova stranka bojevala se bo za svoje koristi, a združena z radikalcem proti liberalcem. Garašanin sam kandiduje v mestu Kragujevci.

Polegli so se nemiri, ki so navstali med *bolgarskimi* učenci obrtne šole v Knjazevem pri Sofiji, zato so pa izbruhnili novi neredi med učenci gabrovske gimnazije. Sploh je dijaštvo v Bolgariji vedno pripravljeno podpirati rogovileže, kojim je blagor domovine deveta briga in ki hočejo doseči svoje „temne“ namene edino le z neprestanimi vstajami. Tem žalostnejša pa je ta okoliščina, ker celó vladi nasprotni listi zagovarjajo dijake, češ, premalo prostosti imajo, preveč se morajo učiti itd. — Podunavskim pokrajinam preti nevarnost povodnji — Dunav je popolnoma zamrznjen. Vlada je sklenila, da bo razstrelila na nekotih krajih led z dinamitom. — Radoslavovi se pripravljajo na ljut boj pri prihodnjih volitvah generalnih svetnikov. — Turčija je preklicala svojo naredbo, vsled koje je bil imenovan Kiarim bej zastopnikom v Sofiji, in to zaradi ugovaranja ruskega veleposlanika, pl. Nelidova.

Razkritja o vohunskem sistemu *nemškega* ministra Puttkammera so dosegla svoj namen. Državnozborna komisija je zavrгла točke o prognanstvu v postavi zoper socialiste. Gotovo je, da bo zakon doživel isto osodo tudi v polni seji državnega zbora. — Dne 11. februarja napadla je prestolonaslednika vsled operacije mrzlca, ki pa je hitro prešla. Bolnik se splošno dobro počuti.

Francija je po vzgledu drugih držav sklenila podaljšati vojaško službeno dōbo. V ta namen je zboroval zborniški vojaški odsek pod predsedništvom pl. Freycineta. Sklenilo se je pred vsem, da se mora vsa dotična obravnava prikrivati svetu; v zvezi temu pa se je poizvedelo toliko, da bo moral vsak državljani služiti do 45. leta. — Obravnava zoper Wilsona vršila se bo dne 16., 17. in 18. februarja, in sicer zaradi tega, ker je prodal križca častne legije Lugrandu in Krispinu de la Juennière-u. Javno zatožbo bo zastopal državnega pravdnika namestnik Lombard. Ob enem z Wilsonom pa so zatoženi tudi še Ribaudeau, Dubreuil in Ratazzi.

Italijanom so postala tla v Abesiniji prevroča. „Esercito“ je mnogo pisaril, da mora vlada z ozirom na splošni položaj odpoklicati svoje vojake v domovino. Vsi ti članki so pripravljali skoraj gotovo že nekaj časa šlem na dotični dognani vladni sklep, da bi se takó nekoliko olepšal „fiasco“ v Abesiniji. „Corriere“ javlja, da bode najprvo odpoklicanih 2120 mož in 52 častnikov iz Massave. Poznaje pa se brzojavno preklicuje ta vest.

Rumunska vlada je zmagala v tem oziru pri zadnjih volitvah, da je pridobila večino. Toda ta zmaga ni posebno sijajna, kajti ne samo da nasprotna stranka ni zgubila niti enega sedeža, marveč se je celo pomnožilo število njenih poslancev, da, prodrli so najljubejši nasprotniki kralja Karola, kakor princ Cusa (sin bivšega kneza), profesor Tzony in vrednik Panu.

Izvirni dopisi.

¶ *Išt.* Vid nad Ljubljano, 10. februarja. Izvirni dopis iz ljubljanske okolice z dne 8. februarja t. l.

sporoča nekatere pomote glede kapele na tukajšnjem pokopališču. — Ni resnično, da bi bila kapela sezidana v spomin ranjemu gosp. župniku Blažu Potočniku, ampak ravno gopod Blaž Potočnik je sezidal to kapelo, da se vsak mrlič, namesto v cerkev, v kapelo prenese. — Ta kapela je bila pozneje po čast. gosp. Alojziju Staré-tu, bivšemu administratorju tukajšnje fare, nekoliko prenavrejena in slednjič po čast. gosp. Antonu Potočniku dogotovljena.

Ta kapela rabi se tudi za mrtvašnico in se za kužnimi boleznimi umrli tudi v to kapelo prenese, kakor je bila tudi dne 29. jan. neka za kozami umrla oseba v tej kapeli izpostavljena. Ljudje pa, kakor povsodi, nočejo verovati, da so kozé nalezljiva bolezen; zato so obiskovali tudi takrat mladi in stari mrliča, da bi tamkaj molili, kar skoro ni ovirati mōči.

Imenovana „shramba v kotu“ pokopališča se ni nikoli rabila za mrtvašnico v pravem pomenu besede, razun takrat, kadar je bil kak mrlič sodnijsko raztelesen.

Iz Trsta, 9. febr. Zadnjič sem že poročal, da je v večerni seji mestnega zbora na dnevnem redu tudi resolucija proti Liechtensteinovemu načrtu. — In res, druga točka dnevnega reda je bila ta resolucija, katero je stavil šolski odsek mestnega zbora in katera se glasi tako-le: Mestni zbor tržaški, kot tolmač ljudskega čuvstva in mišljenja in v svesti si odgovornosti, katera mu je v spolnovanji dolžnosti naložena, pripoznava nujno potrebno, da se že sedaj predlogu Liechtensteinovemu o ljudske šole zakonu uprè; izreka, da predrugačenje obstoječih postav v predloženem smislu je hudoben napad na omiko in morálo ljudstva, na prostost in enakost pravic, zagotovljenih po naravnih in pozitivnih postavah, izreka: da bi predrugačenje teh postav bilo vir državne in verske intolerantnosti, katera bi bila nasprotna duhu časa, potrebam, koristim, željam in tradicijam našega mesta — in pričakuje za gotovo, da ta predlog nikakor ne bode dosegel in dobil veljave zakona.

Ko je tajnik prebral to resolucijo, vstane prvi podpredsednik mestnega zbora, Mojzes Luzzatto. Kaj in kdo je ali kaj je bil, pové že ime, namreč bil je žid; ker pa mu je bila njegova vera malo ali nič vredna, popustil je talmud in tōro in se izdal za — ateista. In ta je sedaj ob enem tudi tukajšnjega šolskega odseka (šolski svet ga imenovati ne moremo, kar tudi v resnici ni) predsednik in je zagovarjal svoje lasto dete — resolucijo — In kako? Pravi namreč, da mu je pripadla lahka, pa neprijetna naloga zagovarjati in motivirati resolucijo šolskega odseka. Predlog Liechtensteinov je poškodba ali okrušenje državnih temeljnih postav, ž njim se preti ljudski omiki in prostosti in je naravnost rečeno razžaljenje humanitarnih principov. Če se predlog Liechtensteinov pregleduje in preiskuje, je težko človeku hladnemu ostati in težje je misliti, da bi ga rudečica ne oblila. (Kako je gospod rahločuten! Op. pis.) O predlogu Liechtensteinovem so se že izrazila mnogoštevila društva in korporacije in vse prosto-miselno časnikarstvo ter ga obsodilo. Potem preide govornik na to, kakó je ta predlog nastal in omenja, kako se v državnem zboru postave delajo; da je državni zbor kakor borza (to pa ni omenil židovska ali kaka?), kjer se glasovi prodajajo, kupujejo in menjajo in navaja nekega italijanskega poslanca izraz za državni zbor „luogo di traffico“ (trafika), (sedaj mu začne galerija ploskati), a to predbacivanje zadene vse stranke, tudi zastopnike italijanske narodnosti, kateri se v parlamentu iz narodnostih vzrokov pridružijo in zvežejo z najhujšimi reakcijonarji. (Lep poklon tem italijanskim poslancem!?)

Tržaško mesto pa ni nikdar liberalnih principov zatajilo in tega tudi ne bode nikdar storilo, in nikdar ne bode sklepalo kompromisov.

Dnevne novice.

(Iz pastirskega lista knezo-škofa ljubljanskega.) Poslanica premil. knezo-škofa ljubljanskega za postni čas resno opominja vernike k poznavanju samega sebe ter kaže, zakaj je spoznavanje samega sebe potrebno starišem, vzgojiteljem in predstojnikom. Spoznavanje samega sebe je potrebno, ker človek za druge trudeč pozabi samega sebe. Kdor sebe ne vzgaja, ne zná drugih vzgajati. Iz spoznanja samega sebe moramo se učiti, kako naj z

drugimi ravnamo po znanem izreku: „Qui cognoverit semetipsum, universos cognovit.“ Kdor misli, da samega sebe pozná popolnoma, moti se zelo in s tem kaže, da se prav nič ne pozná. Sila strasti ne dá se zadušiti ali pogasiti z rastočo mōjō olike in napredka. Olike sicer raste, a množé se hudo delstva. Surova in divja postaja mladina, posebno v mestih. In vendar trdijo, da so sedanje šole boljše od prejšnjih. Vsem časom in vsaki omiki veljajo besede božje: „In ne vpelji nas v skušnjava!“ Dokler šola ne bo na tem stališču, tako dolgo ne bo prave omike. „Kjer je napuh, ondu je sramota; kjer je ponižnost, tam modrost.“ Svet rešuje in razpravlja politična, mednarodna in družbinska vprašanja, o vsem govori, o vsem sodi, a svojega srca ne pozná. To velevažno vprašanje — spoznavanje samega sebe — zanemarija malone popolnoma sedanji svet. H koncu naznanja najboljši pripomoček za spoznavanje samega sebe, namreč vsakdanje izpraševanje vesti.

(„Pisateljskega društva“) zabavnemu večeru zadnjo soboto predsedoval je ter ob enem čital zanimiv odlomek iz knjige nekega kitajskega pisatelja o kitajskih šegah in navadah. Prihodnjemu večeru v soboto predsedoval bo g. dr. vitez Bleiweis, čital pa g. profesor K. Pirce.

(Občni zbor) „kranjskega veteranskega kora“ vršil se je včeraj ob 9. uri dopoldne v dvorani mestnega magistrata. Navzočih je bilo nad 150 članov. Korní načelnik, gosp. Jurij Mihalič, je v navdušenem nagovoru proslavljaj štiridesetletnico vladanja presvetlega cesarja. Zborovalci so jednoglasno sklenili, da s prostovoljnimi doneski udov in društvenih prijateljev založé invalidsko ustanovo, koje obresti se bodo vsako leto dne 2. decembra delile invalidom avstrijske armade iz Kranjske. Ako ne bodo zadostovali prostovoljni doneski, določila bo blagajnica veteranskega kora. Po novi postavi za črno vojsko in v smislu pravil glavnega vodstva „Rudečega križa“ na Dunaji se izvrši dopolnitev kolone za prenašanje ranjencev in postrežbo bolnikov. Blagajnik, g. Ivan Skube, poroča o računskem zaključku za leto 1887. Dohodkov je bilo 2255 gold. 10 kr., izdatkov 2213 gold. 21 kr., prebitka 41 gold. 89 kr.

Mesečni doneski članov so iznesli 1198 gl. Med drugimi dobrotniki daroval je prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski 50 gl. za bolniške namene. 54 bolnikom se je izplačalo 689 gld. 16 kr., za pogrebe umrlih udov 190 gl. 80 kr. in trem vdovam 60 gl. Zbor izreče gospodu blagajniku enoglasno zahvalo ter mu dovoli rumuneracijo. Društveno premoženje znašalo je koncem 1886. leta 5734 gold. 27 kr.; udov je imel veteranski kor v minolem letu 44 častnih, 334 rednih in 4 podpirajoče, skupaj 382 udov. Ko so se nekoliko dopolnila društvena pravila, sklenil je zborovanje korni poveljnik, g. Mihalič, s trikratnim „živio“ in „slava“-klicem na presvetlega cesarja Franca Josipa I.

(Rudeči križ.) Pozivu patrijotičnega deželnega pomočnega društva odzvalo se je v polni meri domoljubno prebivalstvo kranjsko. Do zdaj so za l. 1888. pristopili društvu naslednji gospodje: Karol Placki, c. kr. višji finančni svetnik in finančni ravnatelj za Kranjsko; Ivan pl. Feyrer, c. kr. finančni tajnik; Friderik Rodoschegg, c. kr. finančne prokurate koncipist; Heliodor Dlonhy, c. k. finančni koncipist; Ivan Verderber, c. kr. višji davčni nadzornik; Fil. Tračnik, c. kr. višji davčni nadzornik; Jos. Lubey, c. kr. finančni nadkomisar; Mihael Frančič, c. kr. davčni pristav; dr. Ivan Sieber, c. kr. finančne prokurate tajnik; dr. Ivan Jan, c. kr. finančne prokurate koncipist; Ivan Vencajz, c. kr. deželnega sodišča svetnik; dr. Henrik Dolenc, c. kr. deželnega sodišča tajnik; dr. Franc Gross, c. kr. sodni pristav; dr. Th. Petritsch, c. kr. sodni pristav; Rajko Samssa, c. kr. zemljišnih knjig vodja pri m. del. okrajnem sodišču; Avg. Pressl, c. kr. višji poštni opravnik; Lovro Rabič, c. kr. poštni kontrolor; Anton Premk, c. kr. poštni kontrolor; Hugo Hohn, c. kr. poštni kontrolor; Rajko Arè, c. kr. poštni oficijal; Josip Flere, c. kr. poštni azistent; Josip Kos, c. kr. poštni azistent; Ferd. Svetek, c. kr. poštni azistent; Josip Tance, c. kr. poštni azistent; Josip Strukelj, c. kr. poštni praktikant; Josip Kambersky, inženir c. kr. priv. južne železnice; Ivan Gogola, c. kr. notar; vsi v Ljubljani. Nadalje: Hinko Kavčič, posestnik in deželni poslanec v Razdrtem; Vekoslav Kraigher, trgovec in deželni poslanec v Po-

stojini in Ivan Šega, kapelan v Kostanjevici. To lepo število novih udov nam je zopet nov, sijajen dokaz, kako radovoljno podpira naše občinstvo vzvišene težnje rečenega društva, katero si je postavilo nalogo, skrbeti za ranjene in bolne vojake ter jim z ljudomilimi doneski lajšati bolečine. Nadejamo se, da bode število udov „Rudečega križa“ še nadalje raslo v naši deželi, ker ima „Rudeči križ“ že na mnogih krajih podružnico ter je vsakemu omogočen pristop v dotičnem kraju.

(G. Jurij Šubie,) sloveči naš slikar, odpeljal se je predsinočnjim v Pariz, od koder se bo vrnil čez tri mesece ter slikal, kakor čujemo, v cerkvi na Rožniku in nekaj podob za koledar „družbe sv. Mohorja“.

(Plinov vzduh) bil bi minoli teden v poslopji mestnega magistrata dvema udoma požarne brambe skoraj končal življenje. Že v četrtek je tožil ud požarne brambe g. J. Kl., da ga boli glava. Ker ni mogel opravljati svoje službe, naprosil je svojega prijatelja g. G., da ga nadomešča in mu daje zdravila. Proti jutru g. Kl. zaspi; iz spanja ga vzbudi težek padec. Plinov vzduh omotil je g. G., da se je zgrudil na tla. Na srečo je prišel v sobo mestni stražnik g. F. ter je rešil oba gotove smrti. Plinovo društvo preiskuje, kje je počila plinova cev; do včeraj zvečer še ni prišlo na sled.

(Osepnice.) Dne 11. februarija so zboleli: 1 moški, 1 ženska in 5 otrok. Ozdraveli so: 2 moška, 1 ženska in 3 otroci. Umrli so: 1 ženska in 1 otrok. Bolnih 187 oseb.

(Siritarjevih zbranih spisov) je izšel 33. snopič.

(Kazenska obravnava) zoper izdajatelja „Parlamentarja“, dr. Karola Živnyja, vršila se bo dne 24. in 25. t. m. pred porotnim sodiščem na Dunaji.

(Davida Starčevića) prepeljali so v soboto, kakor že poročano, iz Zagreba v kaznilnico lepoplavsko. Jetniški zdravnik dr. Wickerhauser je napravil spričevalo, po kojem je Starčević toliko bolan, da ga ne morejo brez nevarnosti prepeljati v Lepoglavo. Toda to ni pomagalo. Z nekim zlatarjem, ki je bil obsojen zaradi goljufije, zvezali so Starčevića skupaj, spravili so ju v voz in odpeljali na kolodvor. Pred jetnišnico zagrebško zbrala se je velika množica ljudi, ki je gledala zadnje dejanje v tej žalostni drami.

(Gradčani) se že bojé popotnikov iz Ljubljane, da jim zanesó osepnice, kakor se je bajó to že menda v Celji in ondašnji okolici zgodilo. Zato nekdo v „Tagespošti“ predlaga, da bi bilo želeti, ko bi vsakega popotnika, ki se iz Ljubljane v Gradec pripelje, na kolodvoru razkužili, predno ga pusté v mesto.

(Nesreča v tovarni.) V Zdravščini pri Gradiški imajo tovarno, v kateri predejo svilo. Dne 8. t. m. počila je v tej tovarni vsled prevelikega parnega pritiska neka cev, in dekle, ki je to opazilo, dá znamenje nesreče. Vse plane kvišku in okoli 200 delavk gnjete se proti stopnicam. Držaji se odtrgajo in štirinajst oseb prevrne se v globočino. Štiri od teh so se hudo poškodovale, deset pa lahko. Med prvimi sta tudi dva poslovdja, ki sta hotela prestrašene dekleta potolažiti.

(Mariborska hranilnica in Slovenci) Mariborska hranilnica sklenila je v svoji ravnateljski seji dne 22. decembra 1887 in v odborovi seji dne 20. januarja 1888, da ne bo dovoljevala nobenih posojil na prošnje, ki bodo podprte s sodnijskimi, oziroma z zemljknjižnimi pismi slovenski ali pa slovenski in nemški pisanimi. Le kdor bo priložil svoji prošnji za posojilo nemški pisane sodnijske odloke, zemljknjižne in deželno-knjižne izkaze, dobil bo posojilo. Štajerski Slovenci bodo vendar tako do sledni, da pri zavodih, kakor sta graška in mariborska hranilnica, ne bodo iskali posojil. Kdor potrebuje na zemljišče posojila, obrne naj se do kake slovenske posojilnice, saj jih imamo že veliko. Vsaka mu bo rada postregla na varno zemljišče, brez varnosti pa tudi Mariborčani nič ne dajo, če jim tudi predložiš izkaze, pisane v „visoki nemščini“. Svoji k svojim!

Razne reči.

— Posvečevanje cerkve glavnega kolegija frančiškanskega reda v Rimu.

Acta ordinis Minorum, kizhajajo v Quaracchi blizu Florence, prinašajo opis redke slovesnosti. 16. aprila 1884 položen je bil namreč temeljni kamen za glavni kolegij in cerkev frančiškanskega reda v Rimu. Meseca avgusta leta 1887 bil je kolegij toliko dodelan, da se je mogla kurija vanj preseliti. Cerkev pa je bila še-le koncem novembra dovršena. Za posvečevanje odločila se je 2. adventna nedelja, 4. december. Ker je cerkev nekako last celega frančiškanskega reda, sešli so se zastopniki tega reda z vseh strani sveta. Cerkev ima 11 altarjev. Veliki altar posvečeval je papežev generalni vikar, kardinal Lucidus Maria Parocchi, družih deset stranskih altarjev pa je ob enem posvečevalo 10 škofov iz frančiškanskega reda. Obredi posvečevanja pričeli so se o polu osmi uri zjutraj ter so trajali do 3/4 na 2 popoldne. Cerkev posvečena je na čast sv. Antonu padovanskemu ter stoji blizu lateranske bazilike. Pomenljive so besede, katere je govoril papežev generalni vikar pri obodu. Spominjal je zbrane goste prikazni, katero je imel papež Inocencij III., ko je videl Frančiška Asižana, kako je s svojimi rameni podpiral razpadajočo lateransko baziliko. Sedaj, pravi, imajo sv. Oče zraven svoje veličastne lateranske bazilike hišo, v kateri bodo sinovi sv. Frančiška nadaljevali delo svojega srafsinskega očeta in ustanovitelja.

— Koliko piva se je pridelalo v Avstriji v mesecu novembru 1887. V naši državni polovici pridelalo se je v rečeni dóbi vsega vkup 1.024.982 prijavljenih hektolitrov piva, in sicer, da navedemo vsaj nekatere, nas zanimajoče dežele, v Štajerski 66.086 hektolitrov, v Koroški 10.774 hektolitrov, v Kranjski 4477 hektolitrov, v Češki 447.901 hektolitrov. Kar se tiče Kranjske, zanimljivo je zvedeti, da se je v mestih v mesecu novembru 1887 pridelalo 562 hektolitrov, a na kmetih 3915 hektolitrov. — O Ogerski nimamo podatkov; za Bosno in Hercegovino pa vemo, da se je v teh deželah pridelalo le 846 hektolitrov.

— Gospod oskrbnik sedi poletnega dne pri vrčku hladnega piva. Kar se spomni, da je pozabil listino domá na mizi. Da pa bi mu med tem kdo piva ne izpil, pokrije vrček z listkom, na kojega zapiše: „Noter sem pljunil“. Ko se povrne, bil je vrček še vedno na svojem mestu, listek tudi, spodaj je bilo pripisano: „Jaz tudi“.

— Sodnik: „Jaka Brinovec, torej vaš nasprotnik, Kozmek Slivar, vas je imenoval osla?“ Jaka: „Tako je, gospod sodnik, on je rekel, da sem osel. Zdaj pa ne vem, naj li jaz to dokažem ali Kozmek?“

Telegrami.

Berolin, 12. feb. „National Ztg.“ se poroča iz Petrograda, da se je car jako ugodno izjavil o Bismarckovem govoru.

London, 10. feb. „Morningpost“ preklicuje vesti o obravnavah z Anglijo gledé pristopa k francosko-ruski zvezi. Tako postopanje bi resno pretilo evropskemu miru, ki do sedaj ni še v nevarnosti. „Standard“ pravi: Dokler je trodržavna zveza porok, da se bo ohranil mir, našla bo angleško podporo. Ko bi rušila mir kakova sila izvan trodržavne zveze, obrnila bi se angleška veljavnost zoper napadnika; to je politika Salisburyjeva.

Carigrad, 12. feb. Bolgarska vlada sili Turčijo na to, da bi v smislu berolinske pogodbe odposlala v Sofijo svojega komisarja in uradno pripoznala Vulkovića kot bolgarskega agenta. — Govori se, da bo Bolgarija v kratkem oborožila svojo armado.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		trakomera v mm	toplomera po Celziju			
10.	7. u. jut.	734-0	— 5-6	sl. svzp.	oblačno	0-00
	9. u. pop.	732-7	— 2-0	sl. jzap.	oblačno	
	9. u. zveč.	733-3	— 3-0	sl. jzap.	oblačno	
5.	7. u. jut.	733-4	— 1-2	brezv.	megla	0-00
	9. u. pop.	733-9	— 5-4	sl. zap.	oblačno	
	9. u. zveč.	734-2	— 3-4	brezv.	oblačno	

Zjutraj megla, čez dan solnce, južno vreme. — Zjutraj megleno, čez dan čmerno, južno vreme. Srednja temperatura obeh dni —0-2°C., in +3-3° oziroma na 6-2° in 3-7° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

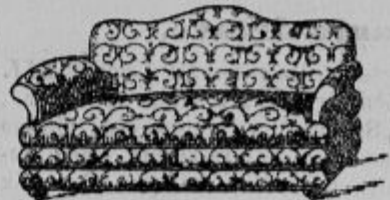
13. februarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	79 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	863 „ — „
Kreditne akcije	270 „ — „
London	126 „ 75 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	100 „ 35 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	62 „ 15 „

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3.

droce na peresih (Federmadratzen) po 10 gld. Žimnice po 22 gld. in višje. Molilni klečalniki in cerkveni stoli.

Za dobro in pošteno delo se jamči. Naročila z dežele in poprave, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela se točno in najceneje izvršujejo.

Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneči najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Dvanajst Večerov.

Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem.

Izdal in založil

dr. Anton Mahnič,

profesor bogoslovja.

Cena 70 kr. s poštnino 75 kr. (2)

Naprodaj v „Katoliški Bukvarni“.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin naj-novejše oblike namreč:

Monštranc, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrni in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto. (13)

Marijacejske kapljice za želodec,

izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanji teka, slabosti želodca, smrdljivi sapi iz ust, napetji, kislem riganji, koliki, prehlajenji želodca, gorečici, kamenu, preobilnem sluzu, gnjusu in bruhanji, glavobola (ako ima svoj izvir v želodeci), želodčnem krču, zaprtju, preobilenji želodca z jedili ali pijačami, boleznih vsled glist, boleznih na vrtnici in jetrah, ter zlati žili. — Cena steklenici z navodom o rabi 35 kr., dvojni steklenici 60 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar Karol Brady, Kremžir [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo. Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi, koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka steklenica v rudeč papir, na kojem je zgorajšnja varstvena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še povedano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici, da je tiskan v tiskarni H. Guseka v Kremžiru.

Pristne so dobiti: Ljubljana: lek. Gab. Piccoli, lek. Jos. Svoboda. — Postojina: lek. Fr. Baecareich, — Škofjaloka: lek. Karol Fabiani. — Radovljica: lek. Aleks. Roblek. — Rudolfovo: lek. Dominik Rizzoli, lek. Bergmann. — Kamnik: lek. J. Močnik. — Črnomelj: lek. J. Blažek. (3)